

DECIZIA (PESC) 2024/583 A CONSILIULUI

din 8 februarie 2024

**privind o operație de securitate maritimă a Uniunii Europene de protejare a libertății de navigație în
contextul crizei din Marea Roșie (EUNAVFOR ASPIDES)**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 42 alineatul (4) și articolul 43 alineatul (2),

având în vedere propunerea Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

- (1) La 28 februarie 2022, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (CSONU) a adoptat Rezoluția 2624 (2022), prin care condamnă în termenii cei mai fermi atât numărul tot mai mare de incidente din largul coastelor Yemenului, inclusiv atacurile asupra navelor civile și comerciale, cât și sechestrarea și reținerea arbitrară sau ilegală a navelor comerciale, ceea ce reprezintă un risc semnificativ pentru securitatea maritimă a navelor din Golful Aden și Marea Roșie, de-a lungul coastelor Yemenului.
- (2) La 12 decembrie 2022, Consiliul a adoptat concluzii în care se afirmă că angajamentul Uniunii față de Yemen este legat de interesele și angajamentele fundamentale ale Uniunii, printre care se numără: sprijinirea păcii și a unei ordini internaționale bazate pe norme; imperativul umanitar de a sprijini poporul yemenit; punerea în aplicare în întreaga lume a Agendei privind femeile, pacea și securitatea; importanța Yemenului pentru principalele rute maritime de aprovizionare cu energie și cu alte produse de bază și obiectivul de a asigura securitatea și stabilitatea regiunii Golfului, precum și a Mării Roșii și a Cornului Africii; și necesitatea de a preveni proliferarea în continuare a organizațiilor teroriste. În plus, Consiliul a afirmat că securitatea maritimă are un impact puternic asupra comerțului maritim internațional și că Uniunea este pregătită să își intensifice eforturile de consolidare a încrederii și de promovare a siguranței și securității maritime în regiunea extinsă a Golfului și în Marea Roșie.
- (3) La 24 octombrie 2023, Consiliul a adoptat Concluziile prin care se aprobă o Strategie a UE în materie de securitate maritimă (SUESM) revizuită și planul de acțiune aferent, care stabilesc cadrul necesar pentru ca Uniunea să ia măsuri suplimentare prin care să își protejeze interesele pe mare și să își protejeze cetățenii, valorile și economia, promovând concomitent normele internaționale și respectarea deplină a instrumentelor internaționale, în special a Convenției Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării (UNCLOS).
- (4) Începând din octombrie 2023, numeroase atacuri ale rebelilor houthi au vizat nave din Marea Roșie, Golful Aden, Marea Arabiei și Golful Oman. Astfel de atacuri pun în pericol viața marinarilor aflați pe nave și constituie o încălcare a libertății de navigație în marea liberă și a dreptului de tranzit prin strâmtorile utilizate pentru navigația internațională, consacrate în UNCLOS. Atacurile au un impact negativ asupra transportului maritim comercial și asupra economiilor multor țări din Uniune și din regiune.
- (5) La 10 ianuarie 2024, CSONU a adoptat Rezoluția 2722 (2024), prin care condamnă în termenii cei mai fermi atacurile rebelilor houthi asupra navelor comerciale, subliniind importanța exercitării drepturilor și libertăților în materie de navigație în Marea Roșie de către navele din toate statele, inclusiv de către navele comerciale care tranzitează Strâmtoarea Bab-el-Mandeb, în conformitate cu dreptul internațional, solicitând ca rebelii houthi să pună capăt imediat oricărui astfel de atac, afirmând că exercitarea drepturilor și libertăților în materie de navigație de către navele comerciale, în conformitate cu dreptul internațional, trebuie să fie respectată, și luând act de dreptul statelor membre, în conformitate cu dreptul internațional, de a-și apăra navele împotriva atacurilor, inclusiv a celor care subminează drepturile și libertățile în materie de navigație.
- (6) La 29 ianuarie 2024, Consiliul a aprobat un concept de gestionare a crizelor pentru o posibilă operație de securitate maritimă a Uniunii Europene de protejare a libertății de navigație în contextul crizei din Marea Roșie, cu o durată inițială de un an de la lansarea acesteia. În conformitate cu SUESM revizuită, operația de securitate maritimă a Uniunii Europene (denumită în continuare „operația”) ar trebui să contribuie la securitatea maritimă de-a lungul

principalelor linii maritime de comunicare într-o zonă care să includă Marea Roșie, Marea Arabiei și Golful Persic, în cooperare cu alți actori majori, și să fie însoțită de acțiuni diplomatice solide, direcționate către partenerii din Consiliul de Cooperare al Golfului, actorii regionali și statele de coastă. Ar trebui, prin urmare, ca operația să fie instituită. Zona sa de operații, care ar trebui să fie alcătuită din zone maritime, ar trebui să fie definită în conformitate cu mandatul convenit în documentele de planificare relevante.

- (7) Obiectivul strategic al operației ar trebui să îl constituie asigurarea unei prezențe a forțelor navale ale Uniunii în zona în care se produc atacurile, cu scopul de a asigura libertatea de navigație a navelor, în strânsă cooperare cu furnizorii de securitate maritimă care împărtășesc aceeași viziune.
- (8) În acest scop, operația ar trebui să însoțească navele, să asigure cunoașterea situației maritime și să protejeze navele împotriva atacurilor multisectoriale pe mare. Operația ar trebui să păstreze un caracter defensiv. Forțele desfășurate în cadrul operației ar trebui să acționeze în conformitate cu dreptul internațional aplicabil, inclusiv cu dreptul internațional cutumiar, inclusiv în ceea ce privește dreptul la autoapărare, atunci când sunt îndeplinite condițiile pentru a se recurge la aceasta, în scopul apărării împotriva unui atac iminent sau în curs de desfășurare asupra navelor proprii sau asupra navelor unor părți terțe. Operația ar trebui să acționeze în deplină conformitate cu UNCLOS. Modalitățile și condițiile pentru cele de mai sus ar trebui să fie elaborate în planul de operații, inclusiv în regulile de angajare, care urmează să fie aprobate de Consiliu
- (9) Comitetul Politic și de Securitate ar trebui să exercite, sub responsabilitatea Consiliului și a Înalțului Reprezentant pentru afaceri externe și politica de securitate, controlul politic asupra operației, să asigure conducerea strategică a acesteia și să ia deciziile relevante în conformitate cu articolul 38 al treilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE).
- (10) Cooperarea strânsă cu furnizorii de securitate maritimă care împărtășesc aceeași viziune va necesita posibilitatea de a face schimb, pe bază de reciprocitate și incluziune, de informații clasificate (până la nivelul SECRET UE/EU SECRET) cu operația Prosperity Guardian condusă de Statele Unite ale Americii și cu Forțele Maritime Combinat, precum și posibilitatea de a divulga informații UE clasificate, până la nivelul adecvat, partenerilor care împărtășesc aceeași viziune, în conformitate cu Decizia 2013/488/UE a Consiliului ⁽¹⁾, care stabilește normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate.
- (11) În temeiul articolului 41 alineatul (2) din TUE și în conformitate cu Decizia (PESC) 2021/509 a Consiliului ⁽²⁾, cheltuielile legate de operații aferente prezentei decizii, având implicații militare sau din domeniul apărării, urmează să fie suportate de statele membre,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Misiune

- (1) Uniunea instituie o operație de securitate maritimă a Uniunii Europene de protejare a libertății de navigație în contextul crizei din Marea Roșie. Această operație contribuie la securitatea maritimă de-a lungul principalelor linii maritime de comunicare în zona menționată la alineatul (3), în cooperare cu alți actori importanți.
- (2) Operația se numește EUNAVFOR ASPIDES.
- (3) Zona de operații cuprinde Strâmtoarea Bab-el-Mandeb și Strâmtoarea Ormuz, precum și apele internaționale din Marea Roșie, Golful Aden, Marea Arabiei, Golful Oman și Golful Persic. Limitele sale detaliate, eventualele subzone și zona de interes se definesc în documentele de planificare relevante aprobate de Consiliu.
- (4) Obiectivul strategic al EUNAVFOR ASPIDES îl constituie asigurarea unei prezențe a forțelor navale ale Uniunii în zona de operații, cu scopul de a asigura libertatea de navigație a navelor, în strânsă cooperare cu furnizorii de securitate maritimă care împărtășesc aceeași viziune.

⁽¹⁾ Decizia 2013/488/UE a Consiliului din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate (JO L 274, 15.10.2013, p. 1).

⁽²⁾ Decizia (PESC) 2021/509 a Consiliului din 22 martie 2021 de instituire a Instrumentului european pentru pace și de abrogare a Deciziei (PESC) 2015/528 (JO L 102, 24.3.2021, p. 14).

- (5) În acest scop, în limita mijloacelor și a capacităților sale, EUNAVFOR ASPIDES:
- (a) însoțește navele în zona de operații;
 - (b) asigură conștientizarea situației maritime din zona de operații;
 - (c) protejează navele împotriva atacurilor multisectoriale pe mare, cu respectarea deplină a dreptului internațional, inclusiv a principiilor necesității și proporționalității, într-o subzonă a zonei de operații.

Articolul 2

Numirea comandantului operației UE

Contraamiralul de flotilă Vasileios GRYPARIS este numit comandant al operației UE EUNAVFOR ASPIDES.

Articolul 3

Desemnarea comandamentului operației UE

Comandamentul operației EUNAVFOR ASPIDES este situat în Larissa, Grecia.

Articolul 4

Controlul politic și conducerea strategică

- (1) Sub responsabilitatea Consiliului și a Înalțului Reprezentant pentru afaceri externe și politica de securitate (ÎR), Comitetul politic și de securitate (COPS) exercită controlul politic și conducerea strategică a EUNAVFOR ASPIDES.
- (2) Consiliul autorizează COPS să ia deciziile corespunzătoare, în conformitate cu articolul 38 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). Autorizarea respectivă include competențele de modificare a documentelor de planificare, inclusiv a planului de operații, a lanțului de comandă și a regulilor de angajare. Autorizarea include, de asemenea, competențele de a lua decizii privind numirea comandantului operației UE și a comandantului forței UE. Competențele decizionale cu privire la obiectivele și încetarea EUNAVFOR ASPIDES revin în continuare Consiliului.
- (3) COPS este informat periodic cu privire la desfășurarea EUNAVFOR ASPIDES și, în special, președintele Comitetului militar al UE (CMUE) raportează periodic COPS cu privire la desfășurarea EUNAVFOR ASPIDES. COPS poate să îl invite pe comandantul operației UE sau pe comandantul forței UE la reuniunile sale, după caz.
- (4) Comandantul operației UE trimite o dată la două luni către COPS rapoarte privind desfășurarea EUNAVFOR ASPIDES.
- (5) COPS raportează periodic Consiliului.

Articolul 5

Conducerea militară

- (1) CMUE supraveghează buna executare a EUNAVFOR ASPIDES desfășurată sub responsabilitatea comandantului operației UE.
- (2) Comandantul operației UE raportează către CMUE la intervale regulate. CMUE poate să îl invite pe comandantul operației UE sau pe comandantul forței UE la reuniunile sale, după caz.
- (3) Președintele CMUE acționează ca punct de contact principal pentru comandantul operației UE.

Articolul 6

Consecvența în ceea ce privește răspunsul Uniunii și cooperarea cu părți terțe

- (1) ÎR asigură punerea în aplicare a prezentei decizii, precum și consecvența acesteia cu acțiunea externă a Uniunii în general, inclusiv cu programele de dezvoltare ale Uniunii și cu asistența umanitară a acesteia.
- (2) ÎR, sprijinit de Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), acționează ca punct de contact principal cu Organizația Națiunilor Unite, cu autoritățile țărilor din regiune, precum și cu alți actori multinaționali și bilaterali, inclusiv Consiliul de Cooperare al Golfului, Liga Statelor Arabe, Statele Unite ale Americii și Regatul Unit al Marii Britanii.
- (3) EUNAVFOR ASPIDES acționează în strânsă coordonare cu operația militară a Uniunii Europene în vederea unei contribuții la securitatea maritimă în vestul Oceanului Indian și în Marea Roșie (EUNAVFOR ATALANTA), instituită prin Acțiunea comună 2008/851/PESC a Consiliului ⁽³⁾.
- (4) EUNAVFOR ASPIDES cooperează cu operația Prosperity Guardian, cu Forțele Maritime Combinate și cu statele care doresc să contribuie la securitatea maritimă în zona sa de operații.
- (5) EUNAVFOR ASPIDES acționează în strânsă colaborare cu sectorul transportului maritim, în special prin intermediul Centrului pentru Securitate Maritimă din Cornul Africii (MSCHOA).
- (6) EUNAVFOR ASPIDES cooperează cu autoritățile relevante ale statelor membre, cu agențiile și organele relevante ale Uniunii, în special cu Centrul Satelitar al Uniunii Europene (SATCEN), precum și cu misiunile și operațiile PSAC relevante, în special cu misiunea militară a Uniunii Europene pentru a contribui la instruirea forțelor de securitate somaleze (EUTM Somalia), instituită prin Decizia 2010/96/PESC a Consiliului ⁽⁴⁾, și cu misiunea Uniunii Europene de consolidare a capacităților în Somalia (EUCAP Somalia), instituită prin Decizia 2012/389/PESC a Consiliului ⁽⁵⁾.
- (7) EUNAVFOR ASPIDES este sprijinită de SATCEN și de Centrul de situații și de analiză a informațiilor al Uniunii Europene în colectarea de informații necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale.

Articolul 7

Participarea statelor terțe

- (1) Fără a aduce atingere autonomiei decizionale a Uniunii sau cadrului instituțional unic și în conformitate cu orientările relevante ale Consiliului European, la EUNAVFOR ASPIDES pot fi invitate să participe state terțe.
- (2) Consiliul autorizează COPS să invite state terțe să ofere contribuții și să adopte deciziile relevante privind acceptarea contribuțiilor propuse, la recomandarea comandantului operației UE și a CMUE.
- (3) Modalitățile detaliate privind participarea statelor terțe fac obiectul unor acorduri încheiate în temeiul articolului 37 din TUE și în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 218 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. În cazul în care Uniunea și un stat terț au încheiat un acord prin care se instituie un cadru pentru participarea statului terț la misiuni ale Uniunii de gestionare a crizelor, dispozițiile unui astfel de acord se aplică în cadrul EUNAVFOR ASPIDES.
- (4) Statele terțe care aduc contribuții militare importante la EUNAVFOR ASPIDES au aceleași drepturi și obligații în ceea ce privește gestionarea curentă a EUNAVFOR ASPIDES ca statele membre care participă la operație.

⁽³⁾ Acțiunea comună 2008/851/PESC a Consiliului din 10 noiembrie 2008 privind operația militară a Uniunii Europene în vederea unei contribuții la descurajarea, prevenirea și reprimarea actelor de piraterie și de jaf armat din largul coastelor Somaliei (EUNAVFOR ATALANTA) (JO L 301, 12.11.2008, p. 33).

⁽⁴⁾ Decizia 2010/96/PESC a Consiliului din 15 februarie 2010 privind o misiune militară a Uniunii Europene pentru a contribui la instruirea forțelor de securitate somaleze (JO L 44, 19.2.2010, p. 16).

⁽⁵⁾ Decizia 2012/389/PESC a Consiliului din 16 iulie 2012 privind misiunea Uniunii Europene de consolidare a capacităților în Somalia (EUCAP Somalia) (JO L 187, 17.7.2012, p. 40).

(5) Consiliul autorizează COPS să adopte deciziile relevante cu privire la crearea unui comitet al contribuitorilor, în cazul în care unele state terțe ar aduce contribuții militare importante.

Articolul 8

Statutul personalului aflat sub comanda Uniunii

Statutul unităților și al personalului aflate sub comanda Uniunii este definit, acolo unde este necesar, în conformitate cu dreptul internațional.

Articolul 9

Dispoziții financiare

(1) Costurile comune ale EUNAVFOR ASPIDES sunt gestionate în conformitate cu Decizia (PESC) 2021/509.

(2) Valoarea de referință pentru costurile comune ale EUNAVFOR ASPIDES este de 8 000 000 EUR. Procentul din valoarea de referință menționat la articolul 51 alineatul (2) din Decizia (PESC) 2021/509 este stabilit la 30 % pentru angajamente și la 30 % pentru plăți.

Articolul 10

Comunicarea și schimbul de informații

(1) ÎR este autorizat să comunice unor state terțe desemnate, după caz și în conformitate cu nevoile operaționale ale EUNAVFOR ASPIDES, orice document UE neclasificat legat de deliberările Consiliului referitoare la EUNAVFOR ASPIDES care intră sub incidența obligației de secret profesional în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Consiliului ⁽⁶⁾. Sub rezerva îndeplinirii acestor condiții, COPS desemnează de la caz la caz statele terțe vizate.

(2) ÎR este autorizat să comunice unor state terțe desemnate, după caz și în conformitate cu nevoile operaționale ale EUNAVFOR ASPIDES, informații UE clasificate generate în scopul EUNAVFOR ASPIDES, în conformitate cu Decizia 2013/488/UE, după cum urmează:

(a) până la nivelul prevăzut în acordul aplicabil privind securitatea informațiilor încheiat între Uniune și statul terț în cauză; sau

(b) până la nivelul „RESTREINT UE/EU RESTRICTED” în cazul informațiilor comunicate Egiptului, Consiliului de Cooperare al Golfului și statelor membre ale acestuia, Indiei, precum și altor state terțe desemnate de COPS.

(3) ÎR este autorizat să facă schimb de informații clasificate relevante pentru scopurile EUNAVFOR ASPIDES, până la nivelul SECRET UE/EU SECRET, cu operația Prosperity Guardian și cu Forțele Maritime Combinate, prin intermediul comandamentului acestora, în cazul în care un astfel de schimb în teatrul de operații este necesar din motive operaționale, în conformitate cu Decizia 2013/488/UE și sub rezerva acordurilor dintre ÎR și autoritățile competente pentru operațiile respective.

(4) Comunicările și schimburile de informații menționate la alineatele (1), (2) și (3) se efectuează cu respectarea deplină a principiilor reciprocității și incluziunii. Informațiile clasificate primite sunt tratate de EUNAVFOR ASPIDES fără a se face nicio deosebire între membrii personalului său și numai pe baza cerințelor operaționale.

(5) ÎR este autorizat să încheie acordurile necesare pentru punerea în aplicare a dispozițiilor din prezenta decizie privind comunicarea sau schimbul de informații.

⁽⁶⁾ Decizia 2009/937/UE a Consiliului din 1 decembrie 2009 de adoptare a regulamentului său de procedură (JO L 325, 11.12.2009, p. 35).

(6) ÎR poate delega autorizările de comunicare sau schimb de informații, precum și capacitatea de a încheia acordurile menționate în prezentul articol, funcționarilor SEAE, comandantului operației UE sau comandantului forței UE, în conformitate cu secțiunea VII din anexa VI la Decizia 2013/488/UE.

Articolul 11

Intrarea în vigoare și încetarea

- (1) Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.
- (2) EUNAVFOR ASPIDES încetează la un an de la data la care a fost lansată.
- (3) Cu suficient de mult timp înainte de expirarea prezentei decizii se efectuează o revizuire strategică a EUNAVFOR ASPIDES.
- (4) Prezenta decizie se abrogă începând cu data închiderii comandamentului operației UE, în conformitate cu planurile aprobate pentru încetarea EUNAVFOR ASPIDES și fără a aduce atingere procedurilor privind auditul și prezentarea situațiilor financiare ale EUNAVFOR ASPIDES prevăzute în Decizia (PESC) 2021/509.

Adoptată la Bruxelles, 8 februarie 2024.

Pentru Consiliu
Președintele
H. LAHBIB